

Những tình huống ở vùng lũ Quảng Bình (Khu vực I)

Tác Giả: Phóng sự của Liêu Thái/Nguyễn Việt
Thứ Tư, 20 Tháng 10 Năm 2010 15:31

Cái nghèo hay đeo cái kh...

Nhiều người dân Quảng Bình hiện đang khốn đốn vì chuyện cái ăn, chuyện cái mặc, chuyện chỗ trú thân cùng những người trẻ nghèo chấy, mả chan và lũ cuốn có thể kéo đến đe dọa bất kỳ giờ phút nào, thì đâu đó, cũng ngay trên địa phận Quảng Bình, một đội sống vui vẻ gì, xa hoa và tróc phú vẫn đang ngó tr...

Nghị quyết của những ngôi nhà bị dính thiên tai là nhà nghèo, xây không kiên cố, nhà cấp bốn nếm mưa bão, chông chênh giữa biển nước, đau con gió.

Tôi đi một vòng quanh các huyện, các xã, các thôn, thị trấn, nhìn đâu cũng thấy phải đói khát, lúa khát, sách vở khát... Trong những khu vực trung tâm thị trấn, trung tâm thành phố với những ngôi nhà nhiều tầng, kiên cố, kín cổng cao tường thì chông chênh đau hiu hắt nào có a thiên tai.

Những người đàn bà nghèo ghi sự đời như thế này xuất hiện rất nhiều sau lũ lụt, có chừng 500 người ở huyện Lệ Thủy. (Hình: Liêu Thái/Nguyễn Việt)

Chỉ một mét mốt tôi nhón nhón có lẽ là ngó tới bán vé s, s đ, s lô tô. Hai ngó tới rác khắp hai bên đường t huy n này sang huy n khác, đi chng hai trăm mét, thm chí có n đi chng vài chục mét đã g p m t ng i ng i đ t chi c bàn, m y x p vé, m t t gi y than và m y x p gi y ghi s. Muốn mua vé s thì có vé s, muốn ghi s lô tô có lô tô, muốn ghi s đ cũng có n t s đ.

Ghé l i m t g c bàng bên đường, n i có ng i đàn bà m và xanh đang ng i thiu thiu ng , tôi dng xe, bóp còi, ch gi t mình, d i m t h i ngay tôi mua vé hay ghi s đ. Tôi b o t t, đ tôi l a th có t m nào thích thì mua, h c ghi s đ cũng ch a bi t chng. Tôi cô ý kéo dài th i gian l a ch n đ quan sát ra nh ng qu y chung quanh và b t chuy n v i ng i ph n này.

Nghe tôi h i v chuy n c u tr , h u qu tr n l t, chuy n con cái h c hành... Ch nói m t lèo: “Mìn (Mình-ti ng Qu ng Bình) có hai đ a con, m t đ a đi h c và ph v chng mìn nuôi đ a nhà, đ a nhà b b i l i t, nghe m y c cán b đ n b o là nó b ch t đ c màu da cam và đ n mìn khi có ai h i thì nói v y, lúc đ u mìn th y cũng ng i quá nên khó nói, nh ng sau, m y c cán b nói v i mìn đó là quy n l i, là thu nh p, n u mìn không nói thì m t b c tri u, mìn th y t i c nên nói u v y...”

Tôi h i ch tr c đây anh có đi kháng chi n, chi n đ u gì không và cháu bé t t nguy n năm nay bao nhiêu tu i, nó là con trng hay con th c a anh ch , ch tr l i: “Nó là đ a con th nh, cũng là út c a v chng mìn, anh chng mìn còn tr mà, tr c đây có đi b đ i nh ng đi huy n đ i, ch a bao gi ra chi n trng, nên mìn nghĩ ch c ch n con mìn không b ch t đ c màu da cam gì đó đ c. V l i mìn cũng chng bao gi mong con mình b ch t đó vng vào ng i, n u nh đ a em b thì đ a ch cũng có ch t đó trong ng i, mìn lo l m.”

Ch k ti p, “Th c ra mìn không tin con mìn b nh ng do c cán b khuyên mìn nh n là con nó b da cam đ đ c h ng ti n đ n bù. Mà cu i cùng thì th y có ti n b c gì đâu, th nh tho ng cũng có đoàn đ n thăm nhà mìn, ghi ghi chép chép r i ch p hình.

Sau đó các c cán b đ n h đi ăn u ng v i nhau, mìn có đ c cho đng nào đâu, gi i l m cũng m y gói mì, m y h p s a. Chng mìn nói là nhà mìn b l i đng, t nay s khai th t là con mìn không có dính ch t da cam gì c. Đng có nghe theo cán b mà m t liêm s vô ích...!” Nói xong ch th dài.

Tôi nhìn vào ngôi nhà trống, mái lợp bằng tôn cũ đã đen xỉn, mấy cánh cửa bị nước đánh sập xuống phía sau hàng rào và hàng đó có phải là nhà chủ, chủ gọi tôi, tôi bước vào bên trong. Một đứa bé nằm trên giường, da nó tái xanh, mặt mắt tròn thao láo nhìn “kể”.

Tôi chào và hỏi nó tên gì, nó chào tôi và nói yêu cầu là nó tên Hoài Hoa, năm nay 15 tuổi. Nó hỏi tôi tôi tu nghiệp là gì, tôi nói tôi đi tính bằng số năm mình sống trên đời, nó hỏi tôi sao không tính tuổi bằng số gói mì tôm mình ăn đi tính mà phải tính bằng năm, tôi im lặng.

Một lúc sau tôi nói: “Chú ông bé năm chục tuổi nhé, tuổi đi tính bằng số mì tôm!”, nó gọi tôi và cười... Cháu cười, nhìn tôi, lúc đó, mặt chủ, mặt chủ.

Tôi hỏi chủ có thể cho tôi chụp hình đi không, chủ lúc đó: “Thôi xin anh, miễn số lượng, đây các ông y hay thù vớt, nên chuyển công từ, danh sách công từ đây mà các ông công từ tiên danh sách cho gia đình mình, trong khi gia đình các ông nhà cao cửa rộng, có phòng riêng đầy đủ, nghe đi là các ông đã đến đến chỗ, có tất cả gì đâu, vậy mà quà công từ công từ vào nhà các ông.

Những nhà nào mà các ông không qua, ít qua thì tôi lúc công từ các ông cho thiêu đi u ném qua cửa sổ, ném vào mặt... Đứng chụp hình và đứng ghi tên miễn phí. À, cho miễn phí là anh đi đi u tra hỏi u quí đi viết báo hay đi báo cáo về trung ương vậy?”

Những nhà dính thiên tai luôn là những nhà nghèo, nhà xây tạm, nhà cấp 4, không đủ sức chống chọi với bão lũ. (Hình: Liêu Thái/Nguyễn Việt)

Tôi nói đùa: “Em là cán bộ trên trung ương gọi về để thăm bà con, về tỉnh Quảng Bình thì gió thổi bay hết tóc nên gọi trực lóc với đây!”

Nguyễn Văn Dần bà nhìn chiếc đầu trực của tôi cười hề, bà biết tôi nói đùa, bà buông câu: “Về với cán bộ có lợi thì sát chết em trong thôn ra sao thì nay miễn cho nha, lên chơi nhà khách, đừng để em dài chân lắm, mà giá cũng rẻ, chắc là để công tác phí mang về!”

Hai chị em cười ngất ngưởng, cái cảm giác đói và lạnh xuyên qua da thịt đã tiêu tan sau trò cười. Tôi tạm biệt chị và đi sang một quán khác.

Nguyễn Văn Dần bà tôi gặp quý thầy hai có vẻ như là người họ Nguyễn tôi gặp lúc đầu, chị hỏi ngay: “Cán bộ đi đâu tra hay nhà báo với hè? Có đảng hoàng không đây?”, tôi cười: “Cán bộ mà cứu nước cũng phải đảng hoàng chứ chứ!”, chị cười.

Sau một hồi trò chuyện, tôi hỏi chị đang thiên tai với, cái ăn còn không có lấy đâu ra tiền để mua vé số, đánh đề hay đánh lô tô mà mấy người đi xô đi bán nhieu quá với, chị trả lời: “Thầy ra đâu có mấy người dân đánh số đề hay mua vé số đâu, miễn thấy người ghi để phần lớn là với cán bộ, cán bộ và người thân của họ, họ là những tay giàu có, thầy, có hôm, có để a chúng 15 tuổi ra ghi để chúng triu tiền số đề, miễn số không dám ghi, nó nói nó ghi cho bà B. với ông phó chủ tịch xã...”

Tôi hỏi chị mấy ngày thu nhập được bao nhiêu tiền vé, chị nói kiếm được chừng 15 ngàn từ 30 ngàn đồng, với chị như với là quá tuyệt vời, không có gì để bàn cãi, khi phải nghĩ mà trông đời tiền của mấy ông nhà nọ của chúng ta cho mấy cái.

Tôi gặp đầu những tình huống gặp gỡ người im câu tôi đành nói: “Chị có biết trong số tiền mà các đi đánh đề, có tiền mua xôi, xúng mếu và quà cho trẻ của bà con? Với khả năng như các cán bộ, họ c lõm bõm vài ba chục, nghìn thì về lòng, làm để có cái ăn đó còn của xong, lấy đâu ra nhà cao cửa rộng, tiền đi ăn chơi, đánh đề...” Những tôi đã không nói câu này!

Tôi tìm biết chỗ và đi tiếp, chỗ ngoặc tôi lấy và cho tôi chép hình ảnh vào để u kiện chép mặt người bị nạn của chỗ người thay chỗ cho chỗ trên quy vé, tôi hỏi vì sao phải làm vậy, chỗ nói vì an toàn cho chỗ. Tôi đưa máy bấm máy tìm rồi tìm biết chỗ. Khi tôi đi, chỗ còn dặn ngoáy theo là đừng có ghi tên chỗ vào bài báo, tôi nói rằng chỗ đâu có cho tôi biết tên mà ghi, chỗ cười.

Tôi lấy ghé vào một quy ghi số khác, gần với xóm nhà Tân Hưng Giáp [đặc biệt là trong xóm nhà Tân Hưng Giáp không có dịch vụ bày ra đồ ăn này, nhưng khi tôi hỏi kĩ thì có nhiều người bán và nhiều người mua nhưng không công khai, họ lén lút...].

Người đàn bà bán vé, ghi số rồi tôi rằng đây thu được đưa phố xã Thuận Phong - Lệ Thủy - Quảng Bình, có thể nói đây là cái rốn nóc trong trấn lỵ và a rồi bị số hợp lưu của dòng An Đông từ phía Tây Bắc và dòng An Mã từ phía Tây Nam đổ vào, trong vòng 3 giờ đồ ăn họ nóc dâng lên hơn một mét, với tốc độ chóng mặt đó, bà con chỗ biết hết hoảng loạn cứu mạng người, bỏnng bỏnng nít người già mà trú ẩn, tài sản trôi sông trôi biển mất hết. Chính nhờ vậy mà làng không có người chết, chỗ mất mát, thiệt hại tài sản nhiều vô kể, gà lợn, trâu bò mất là chuyện quá bình thường trong trấn lỵ và qua.

Tôi hỏi chỗ cho dặn nay nhà nóc đã hỗ trợ gì cho bà con chỗ, chỗ nói: “Có đó em, nhà nóc cho miễn miễn người 3 gói mì tôm, và 8 lít gạo, nhưng cho trước 3 gói mì, còn 8 lít gạo thì họ a số cho sau, mấy ngày rồi chỗ a thay...” Tôi nhìn vào căn nhà sau lưng chỗ, cũng rách nát chông chênh kém ai!

Sau một đoan đường dài đi khảo sát, tôi hiểu ra được những người đàn bà tôi nghi ngờ